

Оцінюючи два різні підручники з математики, п'ятеро різних експертів для розкриття змісту кожного з параметрів оцінювання використали той самий текст, але виставили різні бали.

**Порівняльна таблиця експертних висновків
на підручники «Математика» для 4 класу під шифрами 42301 та 42308**

У таблиці наведено порівняння відповідей трьох різних експертів, які оцінювали підручник під шифром 42301, та двох різних експертів, які оцінювали підручник під шифром 42308. Бачимо збіги в текстах по восьми параметрах і виставлені різні бали.

№	Номер та назва питання в експертних висновках	Експертний висновок шифр 42301 (64 бали)	Експертний висновок шифр 42301 (64 бали)	Експертний висновок шифр 42301 (63 бали)	Експертний висновок шифр 42308 (47 балів)	Експертний висновок шифр 42308 (49 балів)
1	1.Відповідність змісту підручника Державному стандарту початкової освіти (3 бали).	(виставлено 3 бали з 3-х) Змістове наповнення підручника 42301 повною мірою є необхідним і достатнім для досягнення визначених у ДСПО обов'язкових результатів навчання математичної освітньої галузі, у тому числі передбачає формування ключових компетентностей та наскрізних умінь.	(виставлено 3 бали з 3-х) Змістове наповнення підручника повною мірою є необхідним і достатнім для досягнення визначених у ДСПО обов'язкових результатів навчання освітньої галузі через системний виклад програмового матеріалу предмета, у тому числі передбачає формування ключових компетентностей та наскрізних умінь	(виставлено 3 бали з 3-х) Змістове наповнення підручника повною мірою є необхідним і достатнім для досягнення визначених у ДСПО обов'язкових результатів навчання освітньої галузі через системний виклад програмового матеріалу предмета вивчення, у тому числі передбачає формування ключових компетентностей та наскрізних умінь		
2	2.Відповідність змісту підручника очікуваним результатам, визначеним Типовою освітньою / навчальною програмою (3 бали).	(виставлено 3 бали з 3-х) Поданий матеріал слугує формуванню цілісної картини світу і не виходить за межі освітньої програми. Обсяг змісту підручника є співвідносним з одиницями навчального часу, який			(виставлено 3 бали з 3-х) Поданий матеріал слугує формуванню цілісної картини світу і не виходить за межі освітньої програми. Обсяг змісту проекту підручника є співвідносним з одиницями навчального	

		відводиться на опанування навчального предмета «Математика».			часу, який відводиться на опанування предмета вивчення/навчального предмета.	
3	3.Системність, логічність та послідовність викладу навчальної інформації (3 бали).	(виставлено 3 бали з 3-х) У викладі навчального матеріалу простежується змістова і дидактична системність. Структурування програмового матеріалу за розділами здійснено методично доцільно, з урахуванням послідовності, логічності, сумірності за обсягом, чіткості його розподілу. Чітка послідовність викладу навчального матеріалу забезпечує взаємозв'язок понять, формування єдиної понятійної системи підручника. Підручник 42301 характеризує лаконічність, точність формулювань визначень, пояснення їхньої сутності та відношень між ними. Кожний структурний компонент (розділ/урок) містить систему різних видів діяльності, інструкцій та прикладів виконання завдань, необхідних і	(виставлено 3 бали з 3-х) У викладі навчального матеріалу простежується змістова і дидактична системність. Структурування програмового матеріалу за розділами здійснено методично доцільно, з урахуванням послідовності, логічності, сумірності (за обсягом), чіткості його розподілу. Чітка послідовність викладу навчального матеріалу забезпечує взаємозв'язок понять, формування єдиної понятійної системи підручника, лаконічність, точність формулювань визначень, пояснення їхньої сутності та відношень між ними. Кожний структурний компонент (розділ/урок тощо) містить систему різних видів діяльності, інструкцій та прикладів виконання завдань, необхідних і	(виставлено 3 бали з 3-х) У викладі навчального матеріалу простежується змістова і дидактична системність. Структурування програмового матеріалу за розділами здійснено методично доцільно, з урахуванням послідовності, логічності, сумірності (за обсягом), чіткості його розподілу. Чітка послідовність викладу навчального матеріалу забезпечує взаємозв'язок понять, формування єдиної понятійної системи підручника, лаконічність, точність формулювань визначень, пояснення їхньої сутності та відношень між ними. Кожний структурний компонент (розділ/урок тощо) містить систему різних видів діяльності, інструкцій та прикладів виконання завдань, необхідних і	(виставлено 3 бали з 3-х) У викладі навчального матеріалу простежується змістова та дидактична системність. Структурування програмового матеріалу за розділами здійснено методично доцільно, з урахуванням послідовності, логічності, чіткості його розподілу, .. Чітка послідовність викладу навчального матеріалу забезпечує взаємозв'язок понять, формування єдиної понятійної системи підручника, лаконічність, точність формулювань визначень, пояснення їх сутності та відношень між ними. Кожний структурний компонент (урок) містить систему різних видів діяльності, інструкцій та прикладів виконання завдань, необхідних і достатніх для	(виставлено 2 бали з 3-х) У викладі навчального матеріалу ... простежується змістова і дидактична системність. Структурування програмового матеріалу за розділами здійснено методично доцільно, з урахуванням послідовності, логічності. Послідовність викладу навчального математичного матеріалу забезпечує взаємозв'язок понять, формування єдиної понятійної системи підручника, лаконічність, точність формулювань визначень, пояснення їх сутності та відношень між ними. Кожний структурний компонент підручника містить систему різних видів діяльності інструкцій та прикладів виконання завдань, необхідних і

		достатніх для досягнення очікуваних результатів навчання учнями з різними навчальними можливостями. Для підручника характерна відсутність дублювання навчального матеріалу, його надлишковості, хаотичного введення додаткової інформації, відходу від теми.	достатніх для досягнення очікуваних результатів навчання учнями з різними навчальними можливостями. Для підручника характерна відсутність дублювання навчального матеріалу, його надлишковості, хаотичного введення додаткової інформації, відходу від теми.	достатніх для досягнення очікуваних результатів навчання учнями з різними навчальними можливостями. Для підручника характерна відсутність дублювання навчального матеріалу, його надлишковості, хаотичного введення додаткової інформації, відходу від теми.	досягнення очікуваних результатів навчання учнями з різними здібностями та навчальними можливостями Для підручника характерна відсутність дублювання навчального матеріалу, його надлишковості, хаотичного введення додаткової інформації, відходу від теми.	достатніх для досягнення очікуваних результатів навчання учнями з різними навчальними можливостями.
4	4.Оптимальність обсягу змісту підручника для досягнення здобувачами освіти очікуваних результатів (4 бали).	(виставлено 4 бали з 4-х) Обсяг змістового наповнення підручника 42301 є оптимальним для цілісного і системного розгортання програмового матеріалу з урахуванням його необхідності і достатності для досягнення здобувачами освіти очікуваних результатів, визначених типовою освітньою програмою; раціональним і доцільним щодо кількості введення нових понять в одній структурній одиниці (розділ/тема/урок); збалансованим у розподілі інформаційного і діяльнісного компонентів підручника.	(виставлено 4 бали з 4-х) Обсяг змістового наповнення підручника є оптимальним для цілісного і системного розгортання програмового матеріалу з урахуванням його необхідності і достатності для досягнення здобувачами освіти очікуваних результатів, визначених типовою освітньою програмою; раціональним і доцільним щодо кількості введення нових понять в одній структурній одиниці (розділ/тема/урок); збалансованим у розподілі інформаційного і діяльнісного компонентів підручника...			(виставлено 2 бали з 4-х) Обсяг змісту проекту підручника ... є, в основному, оптимальним для цілісного і системного розгортання програмового математичного матеріалу з урахуванням його необхідності і достатності для досягнення учнями четвертого класу очікуваних результатів, визначених типовою освітньою програмою; раціональним і доцільним щодо кількості введення нових понять в одному розділі, темі або уроці; збалансованим у розподілі інформаційного і діяльнісного компонентів підручника...

5	6. Науковість змісту, використання загальноприйнятої наукової термінології (4 бали).	(виставлено 4 бали з 4-х) Ознаками змістового наповнення підручника 42301 є точний і зрозумілий виклад наукових понять; однозначність понятійно-термінологічного апарату; поступове нарощування термінів, їх взаємопов'язаність. Теоретичний матеріал викладено з орієнтацією на практичне використання та зв'язок із життям, а також через використання міжпредметних зв'язків та інтеграції матеріалу різних освітніх галузей.		(виставлено 4 бали з 4-х) ... ознаками змістового наповнення підручника є ... точний і зрозумілий виклад наукових понять; однозначність понятійно-термінологічного апарату; поступове нарощування термінів, їх взаємопов'язаність; виклад теоретичного матеріалу з орієнтацією його на практичне використання та зв'язок із повсякденним життям; ... через використання міжпредметних зв'язків та інтеграції матеріалу різних освітніх галузей.		(виставлено 3 бали з 4-х) ... точний і зрозумілий виклад наукових математичних понять; однозначність понятійно-термінологічного апарату; поступове нарощування математичних термінів, їх взаємопов'язаність. Виклад теоретичного матеріалу в основному подається з орієнтацією його на практичне використання та зв'язок з повсякденним життям.
6	10. Можливості підручника для здійснення учнями самостійної освітньої діяльності, формування вміння вчитися впродовж життя (4 бали).	(виставлено 3 бали з 4-х) Характерними ознаками змістового наповнення підручника 42301 є відображення основних етапів процесу навчання в системі завдань окремих тематичних блоків (від сприймання до застосування; від виконання найпростіших видів роботи до складніших, що мають пошуковий характер), наприклад, ч.2, с. 130-131;	(виставлено 4 бали з 4-х) Характерними ознаками змістового наповнення підручника є відображення основних етапів процесу навчання в системі завдань окремих тематичних блоків (від сприймання до застосування; від виконання найпростіших видів роботи до складніших, що носять пошуковий характер); діалогічність викладу програмового	(виставлено 4 бали з 4-х) Характерними ознаками змістового наповнення підручника є відображення основних етапів процесу навчання в системі завдань окремих тематичних блоків (від сприймання до застосування; від виконання найпростіших видів роботи до складніших, що носять пошуковий характер); діалогічність викладу програмового	(виставлено 3 бали з 4-х) Характерними ознаками змістового наповнення підручника є відображення основних етапів процесу навчання в системі завдань окремих тематичних блоків (від сприймання до застосування; від виконання найпростіших видів роботи до складніших); діалогічність викладу програмового матеріалу; читабельність сторінок,	

		діалогічність викладу програмового матеріалу, наприклад, ч.1, с. 13; ч.2, с. 134, с.53, № 246; читабельність сторінок, виокремлення головного і другорядного, як-от, ч. 1, с.44; чіткість, раціональність, доцільність, обраного апарату організації опрацювання програмового матеріалу, послідовність, наступність і системність його використання: у підручнику подано інструктивні матеріали (алгоритми, правила, матеріали для повторення та довідкові), крім того, у кожній частині підручника подано математичний словник (ч. 1, с. 140-141; ч. 2, с. 146-147); інструкції чіткі, лаконічні, конкретні; наявні завдання, що навчають ставити запитання й висловлювати припущення, наприклад, у ч.2, с.68; стимулюють творчість і самостійність,	матеріалу; читабельність сторінок, виокремлення головного і другорядного; чіткість, раціональність, доцільність, обраного апарату організації опрацювання програмового матеріалу, послідовність, наступність і системність його використання, що проявляється у наявності: інструктивних та довідкових матеріалів (пам'яток, алгоритмічних приписів щодо виконання певних операцій і дій, коментарів, вказівок для самостійного опрацювання матеріалу та практичних завдань, спостережень і дослідів; прикладів/зразків в виконання завдань; коротких узагальнень), таблиць, підписів-пояснень до ілюстративного матеріалу; словничка (за потреби); чітких, лаконічних, конкретних інструкцій; завдань, що навчають ставити запитання й висловлювати припущення; стимулюють творчість і самостійність	матеріалу; читабельність сторінок, виокремлення головного і другорядного; чіткість, раціональність, доцільність, обраного апарату організації опрацювання програмового матеріалу, послідовність, наступність і системність його використання, що проявляється у наявності: інструктивних та довідкових матеріалів (пам'яток, алгоритмічних приписів щодо виконання певних операцій і дій, коментарів, вказівок для самостійного опрацювання матеріалу та практичних завдань, спостережень і дослідів; прикладів/зразків в виконання завдань; коротких узагальнень), таблиць, підписів-пояснень до ілюстративного матеріалу; чітких, лаконічних, конкретних інструкцій; завдань, що навчають ставити запитання й висловлювати припущення; стимулюють творчість і самостійність,	виокремлення головного і другорядного; чіткість, раціональність, обраного апарату організації опрацювання програмового матеріалу, послідовність, наступність і системність його використання, що проявляється у наявності: інструктивних та довідкових матеріалів (пам'яток, алгоритмічних приписів щодо виконання певних операцій і дій, коментарів, вказівок для самостійного опрацювання матеріалу та практичних завдань, прикладів/зразків в виконання завдань; коротких узагальнень), таблиць; чітких, лаконічних, конкретних інструкцій; завдань, що навчають ставити запитання й висловлювати припущення; стимулюють творчість і самостійність	
7	16.Доступність	(виставлено)	(виставлено)	(виставлено)		

	і зрозумілість текстів підручника, відповідність їх нормам літературної мови (3 бали).	3 бали з 3-х) Характерними ознаками змістового наповнення підручника є відповідність мови підручника нормам української літературної мови, у тому числі орфографічним, пунктуаційним, стилістичним, граматичним; сучасність мови підручника; лаконічність, точність, зрозумілість (доступність лексичного наповнення, у тому числі уживання термінів) для учнів формулювань завдань, пояснень, правил; чіткість побудови тексту з очевидними логічними зв'язками між його частинами; виважене поєднання інформаційного й емоційно-ціннісного компонентів змісту текстів підручника, що подаються в науково-навчальному підстилі наукового стилю; достовірність інформації та її джерел; мова підручника слугує зразком для мови учня.	3 бали з 3-х) Характерними ознаками змістового наповнення підручника є відповідність мови підручника нормам української літературної мови (з урахуванням нового українського правопису)/ нормам іноземної літературної мови, у тому числі орфографічним, пунктуаційним, стилістичним, граматичним; сучасність мови підручника; лаконічність, точність, зрозумілість (доступність лексичного наповнення, у тому числі уживання термінів) для учнів формулювань завдань, пояснень, правил; чіткість побудови тексту з очевидними логічними зв'язками між його частинами; виважене поєднання інформаційного й емоційно-ціннісного компонентів змісту текстів підручника, що подаються в науково-навчальному підстилі наукового стилю; достовірність інформації та її джерел; мова підручника	3 бали з 3-х) Характерними ознаками змістового наповнення підручника є відповідність мови підручника нормам української літературної, у тому числі орфографічним, пунктуаційним, стилістичним, граматичним; сучасність мови підручника; лаконічність, точність, зрозумілість (доступність лексичного наповнення, у тому числі уживання термінів) для учнів формулювань завдань, пояснень, правил; чіткість побудови тексту з очевидними логічними зв'язками між його частинами; виважене поєднання інформаційного й емоційно-ціннісного компонентів змісту текстів підручника, що подаються в науково-навчальному підстилі наукового стилю; достовірність інформації та її джерел; мова підручника слугує зразком для мови учня.		
--	--	--	--	---	--	--

			служує зразком для мови учня.			
8	19.Відповідність змістового наповнення підручника віковим особливостям учнів (3 бали).	(виставлено 3 бали з 3-х) Характерними ознаками для змістового наповнення підручника є його доступність в контексті психолого-педагогічних вимог, що передбачає відповідність змістового наповнення підручника рівню психологічного розвитку учнів, їхній попередній освітній підготовці й життєвому досвіду; ... подання пояснень, вказівок доступною науково-просвітницькою стилістикою викладу матеріалу, доцільно обраними конструкціями речень та кількістю використаних у них слів для розуміння тексту; наявність посилянь до раніше вивченого матеріалу через підказки та поради від персонажів; відповідність ілюстрацій психолого-педагогічним особливостям учнів четвертого класу; наявність навчальних матеріалів для	(виставлено 3 бали з 3-х) Характерними ознаками для змістового наповнення підручника є його доступність в контексті психолого-педагогічних вимог, що передбачає відповідність змістового наповнення підручника рівню психологічного розвитку учнів, їхній попередній освітній підготовці й життєвому досвіду; ... подання пояснень, вказівок доступною науково-просвітницькою стилістикою викладу матеріалу, доцільно обраними конструкціями речень та кількістю використаних у них слів для розуміння тексту; наявність посилянь до раніше вивченого матеріалу; вичерпність пояснень, наявність достатньої кількості прикладів, ілюстрацій, чіткість і зрозумілість мови підручника; відповідність	(виставлено 2 бали з 3-х) Характерними ознаками для змістового наповнення підручника є його доступність в контексті психолого-педагогічних вимог, що передбачає відповідність змістового наповнення підручника рівню психологічного розвитку учнів, їхній попередній освітній підготовці й життєвому досвіду; ... подання пояснень, вказівок доступною науково-просвітницькою стилістикою викладу матеріалу, доцільно обраними конструкціями речень та кількістю використаних у них слів для розуміння тексту; наявність посилянь до раніше вивченого матеріалу; вичерпність пояснень, наявність достатньої кількості прикладів, ілюстрацій, чіткість і зрозумілість мови підручника; відповідність	(виставлено 2 бали з 3-х) Характерними ознаками для змістового наповнення підручника є його доступність в контексті психолого-педагогічних вимог, що передбачає відповідність змістового наповнення підручника рівню психологічного розвитку учнів, їхній попередній освітній підготовці й життєвому досвіду; ... подання пояснень, вказівок доступною науково-просвітницькою стилістикою викладу матеріалу, доцільно обраними конструкціями речень та кількістю використаних у них слів для розуміння тексту; наявність посилянь до раніше вивченого матеріалу; вичерпність пояснень, наявність достатньої кількості прикладів, ілюстрацій, чіткість і зрозумілість мови підручника; відповідність	

		диференціації та індивідуалізації опрацювання програмового матеріалу задля досягнення очікуваних результатів навчання учнями з різними навчальними можливостями;	ілюстрацій психолого-педагогічним особливостям учнів тієї вікової групи, для якої призначений підручник; наявність навчальних матеріалів для диференціації та індивідуалізації опрацювання програмового матеріалу задля досягнення очікуваних результатів навчання учнями з різними навчальними можливостями.	ілюстрацій психолого-педагогічним особливостям учнів тієї вікової групи, для якої призначений підручник; наявність навчальних матеріалів для диференціації та індивідуалізації опрацювання програмового матеріалу задля досягнення очікуваних результатів навчання учнями з різними навчальними можливостями;	ілюстрацій психолого-педагогічним особливостям учнів тієї вікової групи, для якої призначений підручник; наявність навчальних матеріалів для диференціації та індивідуалізації опрацювання програмового матеріалу задля досягнення очікуваних результатів навчання учнями з різними навчальними можливостями;	
--	--	--	---	---	---	--